EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 11. 6. 2021
COM(2021) 312 final

2021/0145 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (organizácia OAKTŠ) na strane druhej

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh sa týka podpísania a predbežného vykonávania novej dohody o partnerstve medzi Európskou úniou (EÚ) a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov. Táto skupina, predtým známa ako „skupina štátov AKT“, sa v apríli 2020 stala medzinárodnou organizáciou s názvom Organizácia afrických, karibských a tichomorských štátov (OAKTŠ).

Dohoda o partnerstve z Cotonou je od roku 2000 rámcom, ktorý usmerňuje vzťahy EÚ so 79 krajinami skupiny AKT. Dohoda je založená na politickom dialógu a hospodárskej, obchodnej a rozvojovej spolupráci. Platnosť tejto dohody revidovanej v rokoch 2005 a 2010 uplynula koncom februára 2020. Keďže však partneri potrebovali viac času na prerokovanie novej dohody o partnerstve, ktorá nahradí Dohodu z Cotonou, jej uplatňovanie sa prechodne predĺžilo dvakrát. Prvýkrát sa predĺžila do 31. decembra 2020 a druhýkrát do 30. novembra 2021 alebo do začatia predbežného vykonávania novej dohody o partnerstve (ďalej len „dohoda“), podľa toho, čo nastane skôr.

Modernizovaná dohoda je veľmi potrebná na zlepšenie vzťahov medzi EÚ a AKT tak, aby odrážali nové ambície vyplývajúce z nových potrieb a výziev. Od prijatia Dohody z Cotonou sa svet, prepojenejší než kedykoľvek v minulosti, ako aj EÚ, jej partneri a ich spoločné ambície výrazne zmenili.

Rokovania o novej dohode sa začali v septembri 2018 krátko po tom, ako Rada poverila Komisiu a vysokú predstaviteľku, aby v mene Európskej únie začali a viedli rokovania o ustanoveniach Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov na strane druhej, ktoré patria do právomoci Únie, a po tom, ako prijala smernice na rokovania v júni 2018. Rada bola počas rokovaní pravidelne informovaná. Počas rokovaní sa uskutočnili konzultácie s osobitným výborom zriadeným rozhodnutím Rady o poverení začať rokovania. Hlavní vyjednávači parafovali návrh znenia dohody s výnimkou vymedzenia zmluvných strán dohody 15. apríla 2021.

Celkovým cieľom dohody je vybudovať ambiciózne a posilnené politické partnerstvo prinášajúce novú dynamiku a presahujúce rámec tradičnej rozvojovej spolupráce. V rámci dohody sa každému regiónu udelia právomoci. To umožní EÚ a členom Organizácie OAKTŠ dosiahnuť väčšie ambície na miestnej, národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

Špecifickými cieľmi novej dohody bude:

1. podporovať, chrániť a uplatňovať ľudské práva, demokratické zásady, zásady právneho štátu a dobrú správu vecí verejných, pričom sa bude zvláštna pozornosť venovať rodovej rovnosti;
2. budovať mierumilovné a odolné štáty a spoločnosti, pričom sa bude reagovať na existujúce a vznikajúce hrozby pre mier a bezpečnosť;
3. podporovať ľudský a sociálny rozvoj, a najmä odstrániť chudobu a riešiť problém nerovností, čím sa zabezpečí, že každý bude môcť prežiť dôstojný život a že sa na nikoho nezabudne, pričom sa zvláštna pozornosť bude venovať skupine žien a dievčat;

4. mobilizovať investície, podporovať obchod a rozvoj súkromného sektora s cieľom dosiahnuť udržateľný a inkluzívny rast a vytvárať dôstojné pracovné miesta pre všetkých;

5. bojovať proti zmene klímy, chrániť životné prostredie a zabezpečiť udržateľný manažment prírodných zdrojov a

6. vykonávať komplexný a vyvážený prístup k migrácii s cieľom využiť prínosy bezpečnej, legálnej a regulárnej migrácie a mobility, zastaviť neregulárnu migráciu a riešiť jej základné príčiny, a to pri plnom dodržiavaní medzinárodného práva a v súlade s príslušnými právomocami zmluvných strán.

Komisia sa domnieva, že ciele stanovené Radou v smerniciach na rokovania boli dosiahnuté a dohodnuté znenie je pre Úniu prijateľné.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

O dohode sa rokovalo v súlade s komplexnými smernicami na rokovania, ktoré prijala Rada v júni 2018[1] na základe odporúčania Komisie na rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania o dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a africkými, karibskými a tichomorskými štátmi, pričom sa vychádzalo z predchádzajúceho hodnotenia, posúdenia vplyvu, oznámenia a odporúčania. Vo všetkých týchto usmerňujúcich dokumentoch sa zohľadnili príslušné politiky a stratégie EÚ v rôznych príslušných oblastiach, ako aj politiky a stratégie partnerov vrátane Agendy 2063 Africkej únie, spoločnej stratégie Afriky a EÚ z roku 2007, spoločnej stratégie pre partnerstvo EÚ a Karibskej oblasti z roku 2012 a stratégie pre posilnené partnerstvo s tichomorskými ostrovmi z roku 2006.

Nové partnerstvo stavia na viacerých medzinárodne dohodnutých normách a cieľoch. Jadrom tejto dohody a základom pre budúce opatrenia partnerov je Agenda 2030 Organizácie Spojených národov (ciele udržateľného rozvoja) a Parížska dohoda o zmene klímy.

Konkrétnejšie, na tematickej úrovni je dohoda v plnom súlade so súčasnými politikami EÚ:

- V súlade s Globálnou stratégiou pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie[2] dohoda prispeje k budovaniu inkluzívnej, mierovej a odolnej spoločnosti. Podporuje komplexný a integrovaný prístup ku konfliktom a krízam a zameriava sa na riešenie ich základných príčin, ako aj nových alebo rozširujúcich sa bezpečnostných hrozieb, ako je napríklad terorizmus, jeho financovanie a násilný extrémizmus. Politický dialóg bude zohrávať kľúčovú úlohu pri ďalšom prehlbovaní činností v týchto oblastiach a vo

[1] Smernice na rokovania vychádzajú z predchádzajúceho hodnotenia, posúdenia vplyvu, oznámenia a odporúčania, pričom osobitne odkazujú na tieto dokumenty:
- Odporúčanie ROZHODNUTIE RADY o poverení začať rokovania o dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a africkými, karibskými a tichomorskými štátmi COM(2017) 763 final.
- SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE. Obnovené partnerstvo s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami. JOIN(2016) 52 final
- SPOLOČNÝ PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV. Hodnotenie Dohody o partnerstve z Cotonou. SWD (2016) 250 final.
- SPOLOČNÝ PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV – POSÚDENIE VPLYVU – Sprievodný dokument k SPOLOČNÉMU OZNÁMENIU EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE: Obnovené partnerstvo s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami. SWD (2016) 380 final. JOIN(2016) 52 final. SWD (2016) 381 final.
- SPOLOČNÝ KONZULTAČNÝ DOKUMENT s názvom Smerom k novému partnerstvu medzi Európskou úniou a africkými, karibskými a tichomorskými krajinami po roku 2020. JOIN(2015) 33 final.

[2] Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie.

všeobecnosti vo všetkých oblastiach, na ktoré sa partnerstvo vzťahuje. Dohodou sa opätovne potvrdzuje význam spolupráce na medzinárodných fórach, ale aj význam budovania spojenectiev na globálnej scéne s cieľom dosiahnuť účinný multilaterálny systém, čím sa posilní politická spolupráca.

- V súlade s Európskym konsenzom o rozvoji[3] dohoda obsahuje komplexné záväzky, ktoré vychádzajú z cieľov udržateľného rozvoja v rámci Agendy 2030 Organizácie Spojených národov a ktoré prispejú k ich dosiahnutiu. Prístup dohody je zameraný na ľudí a zohľadňuje rôzne vzájomne prepojené aspekty udržateľného rozvoja, či už ide o rozvoj v hospodárskej, sociálnej, environmentálnej alebo bezpečnostnej oblasti. Všetky tieto dôležité rozmery, ako aj iné prierezové elementy, ako sú mládež, rodová rovnosť, dobrá správa vecí verejných a ľudské práva, sa navzájom sa dopĺňajú a majú svoj osobitný význam. Partneri budú spolupracovať na ochrane planéty, odstraňovaní chudoby vo všetkých jej formách, riešení problému nerovností a podpore sociálnej súdržnosti.
- V súlade s európskou zelenou dohodou[4] a environmentálnymi politikami EÚ sa v dohode uznáva potreba prijať naliehavé opatrenia na rôznych úrovniach s cieľom zabezpečiť udržateľnosť planéty a bojovať proti vážnej hrozbe, ktorú predstavuje zmena klímy, zhoršovanie stavu životného prostredia a neudržateľné využívanie prírodných zdrojov. Partneri majú za cieľ posilňovať globálnu reakciu na zmenu klímy, budovať odolnosť a zohrávať dôležitú úlohu pri vykonávaní Parížskej dohody, ktorá bude zastrešujúcim rámcom, ktorým sa partnerstvo bude riadiť.
- V súlade s Novým paktom o migrácii a azyle[5] a s migračnou politikou EÚ sa v dohode zaujíma komplexný a vyvážený prístup k riešeniu rôznych vzájomne prepojených rozmerov legálnej aj nelegálnej migrácie koherentným spôsobom s cieľom podporovať dobre riadenú migráciu a mobilitu.

Návrh je takisto plne v súlade s relevantnými politikami Únie, ktoré súvisia so stanovenými prioritami, ako je energetika, vzdelávanie, rodová rovnosť, zamestnanosť, výskum, inovácie a obchod.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom na uzatvorenie tejto dohody je článok 217 v spojení s článkom 218 ods. 5 a článkom 218 ods. 8 druhým pododsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

V súlade so zmluvami Komisia predkladá návrh len na podpis a predbežné vykonávanie dohody Únie[6].

• Proporcionalita

Touto iniciatívou sa priamo sleduje cieľ Únie v oblasti vonkajšej činnosti a prispieva sa ňou k politickej priorite s názvom „EÚ ako silnejší globálny aktér“. Je v súlade s požiadavkou globálnej stratégie EÚ, ktorou je spolupráca s ostatnými krajinami a obnova jej vonkajších partnerstiev tak, aby sa dosiahli vonkajšie priority EÚ. Návrhom sa posilňuje spolupráca s príslušnými regiónmi, čím sa umožňuje individuálnejší prístup a podporuje sa prístup EÚ „jednej Afriky“. Navrhovaná dohoda uľahčuje aj interakcie medzi rôznymi úrovňami správy.

---

3 Európsky konsenzus o rozvoji.

4 Európska zelená dohoda.

5 Nový pakt o migrácii a azyle.

6 V súlade s nariadením 2015/2264 o postupnom rušení výnimky pre írsky jazyk sa medzinárodné dohody budú prekladať do írčiny až od 1. januára 2022.

- **Výber nástroja**

Tento návrh je v súlade s článkom 218 ods. 5 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že rozhodnutia o medzinárodných dohodách prijíma Rada. Na dosiahnutie cieľa vyjadreného v tomto návrhu neexistuje iný právny nástroj, ktorý by sa mohol použiť.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Pre EÚ a jej partnerov bolo dôležité zohľadniť získané ponaučenia z ich dlhodobej spolupráce. V rámci prípravy politiky pre novú dohodu o partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami sa pred rokovaniami a počas nich uskutočnilo niekoľko osobitných hodnotení a konzultácií s cieľom získať názory verejnosti, zainteresovaných strán a partnerov, ako aj vyvodiť závery spolupráce EÚ a skupiny AKT v posledných desaťročiach. Tieto závery možno zoskupiť do dvoch kategórií:

- hodnotenie Dohody o partnerstve z Cotonou,
- verejné konzultácie.

Príslušné závery a výsledky boli zohľadnené a odrážajú sa v navrhovanej dohode.

- **Posúdenie vplyvu**

V roku 2016 bolo uverejnené posúdenie vplyvu [SWD(2016) 0380 final] spolu s oznámením o budúcich vzťahoch EÚ s krajinami AKT [JOIN 2016 (52) final], ktoré slúžilo ako základ pre následné odporúčanie a smernice na rokovania. Jeho cieľom bolo určiť, aký typ formátu je potrebný na čo najlepšiu organizáciu a riadenie vzťahov s partnermi v Afrike, Karibiku a Tichomorí. V posúdení vplyvu sa identifikovali rôzne možnosti a uprednostňovaný postup napredovania, ktorý bol nakoniec zvolený a ktorý možno zhrnúť takto: „*Uprednostňovanou možnosťou pre EÚ je nové partnerstvo medzi EÚ a krajinami AKT vo forme všeobecnej „zastrešujúcej“ dohody, v ktorej sa uvedú spoločné hodnoty, zásady a záujmy určia sa všeobecné zásady a možnosti spolupráce na medzinárodnej scéne, ako aj tri partnerstvá, v ktorých sa stanovia osobitné regionálne priority a opatrenia, ktoré sa majú vykonať v Afrike, Karibiku a Tichomorí.*“

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Jedným z cieľov dohody je podporovať a presadzovať ľudské práva a základné slobody, ako aj demokraciu, právny štát a dobrú správu vecí verejných. Vzhľadom na meniacu sa medzinárodnú scénu s novými mocnosťami, ktoré nemusia nevyhnutne zdieľať rovnaké hodnoty a zásady ide o dôležitý aspekt. V súlade s jednotným prístupom EÚ k používaniu politických doložiek strany v prípadoch porušenia základných prvkov dohody uskutočnia štruktúrované a systematické konzultácie. Ak strany nedokážu dosiahnuť obojstranne prijateľné riešenie, oznamujúca strana môže prijať primerané opatrenia.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohoda neobsahuje žiadny finančný protokol. Európska únia sa zaväzuje sprístupniť primeranú úroveň finančných zdrojov v súlade so svojimi vnútornými predpismi a postupmi.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Vykonávanie dohody sa bude monitorovať pravidelným partnerským dialógom, pozri všeobecnú časť, časť I, článok 3 ods. 1. Regionálne protokoly obsahujú osobitné ustanovenia o vykonávaní a monitorovaní, pozri africký regionálny protokol, časť I, článok 6, karibský regionálny protokol, časť I, článok 8 a tichomorský regionálny protokol, časť I, článok 8.

Rada ministrov OAKTŠ – EÚ dohliada na účinné a jednotné vykonávanie dohody, prijíma usmernenia v oblasti politiky a prijíma rozhodnutia s cieľom uplatniť osobitné aspekty potrebné na vykonávanie ustanovení dohody, pozri všeobecnú časť, časť V, článok 88.

- **Podrobné vysvetlenie výsledku rokovaní**

Dohodou sa vytvára ambiciózne a posilnené politické partnerstvo medzi EÚ a členmi Organizácie OAKTŠ s cieľom dosiahnuť vzájomne prínosné výsledky v oblasti spoločných záujmov. Bude mať formu dohody o pridružení a uzatvára sa na obdobie dvadsiatich rokov.

Zo strategickejšieho hľadiska sa dohodou rozširuje rozsah a dosah spolupráce partnerov s celkovým cieľom vybudovať silnejšie spoločnosti. Toto nové partnerstvo je politickým úspechom a predstavuje dôležitý medzník. Mení dynamiku a zlepšuje vzťahy partnerov s cieľom riešiť tie najnaliehavejšie výzvy, ktorým čelia konkrétne jednotlivé regióny. Dohoda je v súlade s regionálnym a globálnym kontextom, ale aj s najnovšími medzinárodne dohodnutými zákonmi, normami, pokrokom a predovšetkým s potrebami ľudí.

Tým sa vytvára jednotný rámec s partnerskými krajinami na všetkých politických úrovniach, či už na úrovni vnútroštátnej, regionálnej či subregionálnej, resp. na úrovni partnerstva s globálnym rozmerom. V dohode sa presadzuje účinný multilateralizmus a vytvára sa ňou priestor pre viac politických a koordinovaných opatrení na svetovej scéne, kde môže mať skupina významný vplyv.

Inovatívna štruktúra „1 + 3“

Vzťahy EÚ s členmi Organizácia OAKTŠ sa prehĺbili, ale aj prepracovali tak, aby boli vhodné na svoj účel, čím sa ťažisko dostalo do daných troch regiónov. V dôsledku toho teraz dohoda pozostáva z týchto častí:

1. **Všeobecná časť** (Základ) spoločná pre všetky krajiny a zložená z týchto častí:

Časť I – **Všeobecné ustanovenia**, ktorá obsahuje všeobecné ciele a zásady.

Časť II – **Strategické priority**, ktorá je rozdelená do šiestich hlavných hláv:

- Hlava I – Ľudské práva, demokracia a správa vecí verejných v spoločnostiach zameraných na ľudí a založených na právach,
- Hlava II – Mier a bezpečnosť,
- Hlava III – Ľudský a sociálny rozvoj,
- Hlava IV – Inkluzívny udržateľný hospodársky rast a rozvoj,
- Hlava V – Environmentálna udržateľnosť a zmena klímy,

Hlava VI – Migrácia a mobilita.

Časť III – **Globálne aliancie a medzinárodná spolupráca**, v ktorej sa podrobne uvádzajú nové politické ambície na svetovej scéne.

Časť IV – **Prostriedky spolupráce a vykonávania**, v ktorej sa opisujú rôzne zdroje na dosiahnutie cieľov partnerstva.

Časť V – **Inštitucionálny rámec**, v ktorej sa vysvetľujú rôzne prostredia a zapojení partneri.

Časť VI – **Záverečné ustanovenia**, v ktorej sa uvádzajú podrobnosti o uplatňovaní dohody.

Príloha I: Procesy návratu a readmisie.

Príloha II: Operácie Európskej investičnej banky.

Vyhlásenie EÚ o spôsoboch spolupráce a vykonávania.

Dohoda sa bude v závislosti od príslušných záležitostí a formátu spravovať odlišne, či už na úrovni partnerstva, alebo na regionálnej úrovni. Túto všeobecnú časť dohody, ktorá sa vzťahuje na všetky krajiny, bude spravovať najmä Rada ministrov OAKTŠ – EÚ (jej zasadnutia sa očakávajú každé 3 roky) s podporou Výboru veľvyslancov, prípadných samitov OAKTŠ – EÚ (na základe spoločnej dohody) a nového Spoločného parlamentného zhromaždenia OAKTŠ – EÚ (zasadá každoročne a jeho členovia sú aj členmi troch regionálnych spoločných parlamentných zhromaždení).

2. Medzi krajinami každého z regiónov a EÚ sa stanovujú **tri regionálne protokoly**. Každý protokol je prispôsobený potrebám a dynamike regiónov a je tak vhodný na riešenie osobitných výziev, ktorým regióny čelia. V tomto zmysle bude mať každý región vlastnú inštitucionálnu štruktúru na riadenie predmetného protokolu. Štruktúra zahŕňa zasadnutie Rady ministrov v intervale, na ktorom sa zmluvné strany dohodli, Výbor veľvyslancov, možnosť stretnutia na úrovni hláv štátov/predsedov vlád a Spoločné parlamentné zhromaždenie:

A. Africký regionálny protokol

S osobitnými prioritami, ktoré sú podrobne uvedené v závislosti od potrieb regiónu:

- inkluzívny a udržateľný hospodársky rast a rozvoj,
- ľudský a sociálny rozvoj,
- životné prostredie, manažment prírodných zdrojov a zmena klímy,
- mier a bezpečnosť,
- ľudské práva, demokracia a správa vecí verejných,
- migrácia a mobilita,

a s osobitným riadením:

Rada ministrov Afrika – EÚ, Spoločný výbor Afrika – EÚ; Parlamentné zhromaždenie Afrika – EÚ.

Tým sa podporí *spoločný prístup k Afrike*. Protokol bude slúžiť ako právny základ (dohoda o pridružení podobná dohodám uzavretým medzi EÚ a severoafrickými krajinami) a politické usmernenia budú vychádzať z výsledkov samitov medzi Africkou úniou a Európskou úniou.

B. Karibský regionálny protokol

S osobitnými prioritami, ktoré sú podrobne uvedené v závislosti od potrieb regiónu:

- inkluzívny a udržateľný hospodársky rast a rozvoj,
- environmentálna udržateľnosť, zmena klímy a udržateľné riadenie prírodných zdrojov,

- ľudské práva, správa, mier a bezpečnosť,
- ľudský rozvoj a sociálna súdržnosť,

a s osobitným riadením:

Rada ministrov Karibik – EÚ, Spoločný výbor Karibik – EÚ, Parlamentné zhromaždenie Karibik – EÚ.

C. Tichomorský regionálny protokol

S osobitnými prioritami, ktoré sú podrobne uvedené v závislosti od potrieb regiónu:

- environmentálna udržateľnosť a zmena klímy,
- inkluzívny a udržateľný hospodársky rozvoj,
- oceány, moria a rybolov,
- bezpečnosť, ľudské práva, demokracia a správa vecí verejných,
- ľudský a sociálny rozvoj,

a s osobitným riadením:

Rada ministrov Tichomorie – EÚ, Spoločný výbor Tichomorie – EÚ, Parlamentné zhromaždenie Tichomorie – EÚ.

Partnerstvo zamerané na ľudí

Dohoda v rôznych oblastiach presahuje rámec predchádzajúcej dohody a poskytuje príležitosť zohrávať dôležitú úlohu v mnohých oblastiach.

Partneri prispejú k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja a k boju proti zmene klímy, pričom sa partnerstvo bude riadiť Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj a Parížskou dohodou ako zastrešujúcimi rámcami.

Cieľom dohody je vytvoriť nové hospodárske príležitosti pre všetkých. Osobitná pozornosť sa venuje udržateľnému, inkluzívnemu rastu a vytváraniu pracovných miest. Na urýchlenie udržateľného rozvoja, ku ktorému významne prispeje veda, technológia, výskum, inovácie a digitálna transformácia, bude mať zásadný význam najmä stimulovanie investícií a rozvoj súkromného sektora. Zlepší sa aj spolupráca v hospodárskych a obchodných záležitostiach, čím sa uľahčia bilaterálne obchodné a investičné toky, znížia sa technické prekážky obchodu, zlepší sa vládne obstarávanie a ochráni sa duševné vlastníctvo. Všetky existujúce obchodné dohody, ako sú dohody o hospodárskom partnerstve (DHP), zostanú v platnosti. Spolupráca medzi partnermi prispeje k dodržiavaniu prísnych environmentálnych, sociálnych a pracovných noriem.

Tento prístup ide ruka v ruke s opätovným zameraním na zmenu klímy a environmentálnu udržateľnosť vo viacerých oblastiach. Vzhľadom na naliehavú potrebu konať a na to, že zmena klímy a degradácia životného prostredia predstavujú vážnu hrozbu, pokiaľ ide o dosiahnutie udržateľného rozvoja, sa partneri dohodli na rozsiahlych záväzkoch na zachovanie a ochranu planéty, jej ekosystémov a oceánov. V súlade s cieľmi Parížskej dohody sa posilní globálna reakcia na zmenu klímy. Vyvinie sa spoločné úsilie s cieľom riešiť otázky adaptácie, zmiernenia a prírodných katastrof. Ide o súčasť globálneho prístupu šetrného k životnému prostrediu, v rámci ktorého sa presadzuje udržateľný rozvoj modrého hospodárstva a podporuje sa prechod k ekologickejšiemu hospodárstvu (hospodárstvo s nízkymi emisiami/efektívne využívajúce zdroje).

Spolupráca medzi EÚ a členmi OAKTŠ je tiež založená na spoločnom súbore hodnôt a univerzálnych zásad. Dodržiavanie ľudských práv, medzinárodného práva, demokratických zásad a zásad stanovených v Charte Organizácie Spojených národov predstavuje základ pre spoluprácu v rámci tejto dohody. Tieto práva a zásady sa považujú za kľúčové otázky na zabezpečenie rozvoja ďalších vzájomných priorít tak, ako aj záväzkov v oblasti právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, ktoré sa v dohode posilnili. To isté platí pre oblasti mieru a bezpečnosti, v rámci ktorých sa budú riešiť nové alebo vznikajúce hrozby, ako je pirátstvo a obchodovanie s ľuďmi, drogami, zbraňami a iným nezákonným tovarom, ako aj počítačová kriminalita a kybernetické hrozby, ktoré sú základnými prvkami integrovaného prístupu ku konfliktom, krízam a ich hlavným príčinám.

Dohodou sa podporuje posilnená odvetvová, ako aj politická spolupráca, vrátane spolupráce v otázkach spoločného záujmu v oblasti zahraničnej politiky. Medzi ne patrí udržiavanie mieru, terorizmus, nestabilné situácie, trest smrti s bezprecedentnými ustanoveniami, ale aj presadzovanie práva, migrácia a mobilita. Pokiaľ ide o tento posledný bod, nové záväzky, ktoré odrážajú komplexný a vyvážený prístup, sa uceleným spôsobom zaoberajú riešením rôznych vzájomne prepojených rozmerov legálnej a nelegálnej migrácie. S cieľom podporiť dobre riadenú migráciu a mobilitu sa v dohode podporuje posilnená spolupráca medzi partnermi, príslušnými agentúrami a inštitúciami a zároveň sa zlepšujú procesy návratu a readmisie s vysokou predvídateľnosťou a vykonateľnosťou. Spoločné výzvy vrátane hlavných príčin nelegálnej migrácie, obchodovania s ľuďmi a prevádzačstva migrantov bude možno lepšie riešiť.

V partnerstve sa výrazne podporuje ľudský a sociálny rozvoj s cieľom bojovať proti chudobe a nerovnostiam, pričom sa na nikoho nezabudne. Ako sa odporúča v smerniciach na rokovania, v rámci dohody sa prijali silnejšie záväzky zlepšiť rodovú rovnosť, sociálne služby, ako je vzdelávanie a zdravie, a sociálnu inkluzívnosť. Partneri budú spolupracovať s cieľom lepšie riešiť rôzne výzvy, ktorým čelia, ako je potravinová bezpečnosť, rýchly populačný rast a globálne krízy v oblasti zdravia.

Dialóg o partnerstve je už roky ústredným prvkom vzťahov medzi EÚ a štátmi OAKTŠ a nová dohoda tento dôležitý rozmer ešte viac posilní. Týka sa všetkých tém, ktoré sú predmetom dohody, ale aj širších tém spoločného záujmu.

Okrem toho sa v dohodnutom znení podporuje spolupráca viacerých zainteresovaných strán, pričom sa uznáva dôležitosť mládeže a rôznych partnerov vrátane miestnych orgánov, organizácií občianskej spoločnosti a súkromného sektora pri formovaní lepšej budúcnosti. Kľúčovými prvkami bude aktívna účasť na partnerskom dialógu a procesoch spolupráce, ale aj spolupráca na účinnom vykonávaní dohody.

Všetky uvedené prvky sú vzájomne prepojené a kľúčom k tomu, aby sa naše vzťahy posunuli na vyššiu úroveň. To znamená, že regionálne protokoly, ich výklad a vykonávanie musia vždy rešpektovať ustanovenia a zásady uvedené vo všeobecnej časti tejto dohody.

2021/0145 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov (organizácia OAKTŠ) na strane druhej

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 217 v spojení s jej článkom 218 ods. 5 a ods. 8 druhým pododsekom,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Rada 21. júna 2018 poverila Komisiu a vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby v mene Európskej únie začali a viedli rokovania o ustanoveniach Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov na strane druhej, ktoré patria do právomoci Únie.

(2) Rokovania o Dohode o partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov na strane druhej (ďalej len „dohoda“) boli úspešne ukončené 15. apríla 2021 s výnimkou vymedzenia zmluvných strán dohody.

(3) Táto dohoda odzrkadľuje tak historicky blízke vzťahy a čoraz silnejšie väzby rozvíjajúce sa medzi Európskou úniou a členmi Organizácie OAKTŠ, ako aj ich želanie ďalej posilňovať a rozširovať svoje vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom. V dohode sa nanovo vymedzuje vzťah medzi EÚ a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov vrátane priorít a pracovných metód v rôznych oblastiach politiky, na ktoré sa dohoda vzťahuje.

(4) Dohoda by sa preto mala podpísať v mene Európskej únie v súlade s jej článkom 98 s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.

(5) Dohoda z Cotonou sa bude prechodne uplatňovať najneskôr do 30. novembra 2021. Ak dohoda nenadobudne platnosť od 1. decembra 2021, spolupráca medzi Úniou a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov klesne na úroveň, ktorá nie je žiaduca ani v záujme Únie, čo spôsobí narušenie vzťahov medzi Úniou a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov. S cieľom obmedziť takéto narušenie by sa dohoda mala predbežne vykonávať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje podpis Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou na jednej strane a členmi Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov na strane druhej s výhradou uzavretia uvedenej dohody.

Znenie dohody, ktorá sa má podpísať, je pripojené k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Vyhlásenie EÚ o spôsoboch spolupráce a vykonávania pripojené k tomuto rozhodnutiu sa v mene Únie schvaľuje.

Článok 3

Generálny sekretariát Rady udelí osobe, resp. osobám, ktoré určí vyjednávač dohody, plnú moc na podpis dohody s výhradou jej uzavretia.

Článok 4

Dohoda sa až do nadobudnutia jej platnosti vykonáva predbežne v súlade s jej článkom 98 ods. 4 a to od dátumu, ktorý je v nej stanovený.

Článok 5

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho prijatí.

V Bruseli

Za Radu
predseda